

Ngày soạn: 15/2/2023

Ngày dạy: 24/2/2023

TIẾT 35 - BÀI 16. CÔNG CUỘC XÂY DỰNG ĐẤT NƯỚC THỜI TRẦN (1226- 1400)

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức

- Mô tả được sự thành lập nhà Trần.
- Trình bày được những nét chính về tình hình chính trị thời Trần.

2. Về năng lực

- **Năng lực chung:** tự học, giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề.
- **Năng lực chuyên biệt:**
 - + Suu tầm, khai thác tư liệu, kênh hình trong học tập lịch sử, rèn luyện năng lực, tìm hiểu lịch sử.
 - + Trình bày, suy luận, phản biện, tranh luận về một vấn đề lịch sử, rèn luyện năng lực nhận thức và tư duy lịch sử.

3. Về phẩm chất

- Giáo dục lòng yêu nước, tự hào dân tộc, biết ơn tổ tiên và ý thức kế thừa truyền thống dân tộc trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc cho HS.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Một số video, tranh ảnh liên quan đến nội dung bài học.
- Máy chiếu, máy tính
- Phiếu học tập.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. HOẠT ĐỘNG 1: KHỞI ĐỘNG (thời gian 4 phút)

a. Mục tiêu:

- Kết nối vào bài học, tạo tâm thế hứng thú cho học sinh tìm hiểu bài học.

b. Nội dung:

- Học sinh tham gia trò chơi: “Nhận diện lịch sử”

c. Sản phẩm:

- Câu trả lời của học sinh.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ

- GV trình chiếu hình ảnh, câu nói nổi tiếng của một số nhân vật lịch sử, yêu cầu HS quan sát để trả lời câu hỏi.

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

- Học sinh suy nghĩ để trả lời câu hỏi

Bước 3: Báo cáo sản phẩm

- GV mời HS đưa ra đáp án của mình.

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Giáo viên nhận xét, kết luận và dẫn dắt vào bài mới.

2. HOẠT ĐỘNG 2: HÌNH THÀNH KIẾN THỨC (34 phút)

Hoạt động 2.1: Tìm hiểu về sự thành lập của Nhà Trần (thời gian 10 phút)

a. Mục tiêu:

- Trình bày được hoàn cảnh, thời gian thành lập nhà Trần.
- Đánh giá được vai trò của nhân vật lịch sử tiêu biểu thời Trần (Trần Thủ Độ) và nhà Trần trong tiến trình lịch sử dân tộc ta.

b. Nội dung: Xem đoạn phim mô phỏng sự kiện lịch sử tìm ra những dữ kiện quan trọng về hoàn cảnh nhà Trần thành lập.

c. Sản phẩm: Phiếu học tập đã hoàn thành của học sinh.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ

- HS xem video tư liệu mô phỏng lịch sử, kết hợp nghiên cứu SGK mục 1 trang 65 hoàn thành nội dung phiếu học tập số 1 (**Phụ lục 1**)
- Trình bày quan điểm cá nhân về vai trò của Trần Thủ Độ với việc thành lập nhà Trần.

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

- Học sinh xem video, hoàn thành nội dung phiếu học tập và trả lời câu hỏi.

Bước 3: Báo cáo, thảo luận

- Học sinh trả lời câu hỏi.
- Học sinh khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Giáo viên nhận xét câu trả lời của học sinh, mở rộng thêm về vai trò của Trần Thủ Độ và chốt kiến thức thông qua phiếu học tập số 1 đã hoàn thiện.

NỘI DUNG

1. Nhà Trần thành lập

- Cuối thế kỉ XII, Nhà Lý suy yếu, họ Trần từng bước thu tóm quyền hành.
 - Tháng 1/1226, Lý Chiêu Hoàng nhường ngôi cho chồng là Trần Cảnh.
- => Nhà Trần thành lập.

Hoạt động 2.2: Tìm hiểu về tình hình chính trị (thời gian 24 phút)

a. Mục tiêu:

- Trình bày được những nét chính về tình hình chính trị thời Trần: tổ chức chính quyền, pháp luật, quân đội.
- So sánh được bộ máy nhà nước thời Lý và thời Trần.

b. Nội dung:

- Học sinh tham gia trò chơi “Theo dòng lịch sử” kết hợp hoạt động nhóm;
- Học sinh đọc thông tin sách giáo khoa mục 2. trang 65, hoàn thành sơ đồ bộ máy nhà nước thời Trần và so sánh bộ máy nhà nước thời Trần với thời Lý để tìm hiểu về những nét chính của tình hình chính trị thời Trần.

c. Sản phẩm: Phiếu học tập số 2 và câu trả lời của các nhóm học sinh.

d. Tổ chức thực hiện

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ

- Học sinh nghiên cứu SGK, tham gia trò chơi “Theo dòng lịch sử” kết hợp hoạt động nhóm (**Phụ lục 2**).

- HS nghiên cứu SGK, thảo luận nhóm để hoàn thiện phiếu học tập số 2: Hoàn thành sơ đồ bộ máy nhà nước thời Trần? (**Phụ lục 3**)

GV phát vấn HS: So sánh điểm giống và khác nhau giữa bộ máy nhà nước thời Trần và thời Lý?

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

- Học sinh tham gia trò chơi và thảo luận nhóm trả lời câu hỏi, hoàn thành nội dung phiếu học tập.

Bước 3: Báo cáo, thảo luận

- Học sinh trả lời câu hỏi trò chơi.

- Đại diện học sinh các nhóm trả lời câu hỏi phần thảo luận nhóm. Học sinh nhóm khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Giáo viên nhận xét, trình chiếu đáp án, mở rộng và chốt kiến thức.

NỘI DUNG

2. Tình hình chính trị

a. Tổ chức chính quyền: quy củ, chặt chẽ, hoàn thiện hơn.

b. Pháp luật: nghiêm minh.

c. Quân đội: tinh nhuệ.

3. HOẠT ĐỘNG 3: LUYỆN TẬP (thời gian 5 phút)

a. Mục tiêu:

- củng cố nội dung về sự thành lập nhà Trần và những nét chính về tình hình chính trị thời Trần.

b. Nội dung:

- Học sinh tham gia trò chơi “Hiểu ý đồng đội”, phổ biến luật chơi.

c. Sản phẩm:

- Câu trả lời của học sinh

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ

- Giáo viên yêu cầu các nhóm lựa chọn cặp đôi ăn ý để tham gia trò chơi (Câu hỏi trò chơi - **phụ lục 4**)

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ

- Học sinh trả lời câu hỏi trò chơi

Bước 3: Báo cáo, thảo luận

- Học sinh các nhóm trả lời câu hỏi.

- Học sinh khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Kết luận, nhận định

GV nhận xét, tuyên dương HS.

4. HOẠT ĐỘNG 4: VẬN DỤNG (2 phút)

a. Mục tiêu: vận dụng mở rộng kiến thức nội dung của bài học.

b. Nội dung: Em hãy đóng vai là một phóng viên tham gia Lễ hội Khai Ấn Đền Trần và xây dựng 1 đoạn phóng sự ngắn (tối đa 3 phút) ghi lại cảm xúc của bản thân.

c. Sản phẩm: câu trả lời của học sinh

d. Tổ chức thực hiện:

- GV hướng dẫn học sinh hoàn thiện sản phẩm ở nhà và nộp lại vào tiết học sau.

IV. ĐIỀU CHỈNH, BỔ SUNG

.....

.....

.....

.....

.....

V. PHỤ LỤC

PHỤ LỤC 1: PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1

Họ và tên:

Lớp:

Em hãy xem video tư liệu mô phỏng sự kiện lịch sử, nghiên cứu SGK, hoàn thành phiếu học tập với nội dung sau:

Hoàn cảnh lịch sử	
Thời gian	
Các thức truyền ngôi	

.....

ĐÁP ÁN PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1

Họ và tên:

Lớp:

Em hãy xem video tư liệu mô phỏng sự kiện lịch sử, nghiên cứu SGK, hoàn thành phiếu học tập với nội dung:

Hoàn cảnh lịch sử	- Cuối TK XII, Nhà Lý suy yếu, họ Trần từng bước thu tóm quyền hành.
Thời gian	- Tháng 1- 1226.
Các thức truyền ngôi	- Lý Chiêu Hoàng nhường ngôi cho chồng là Trần Cảnh.

Nhà Trần được thành lập.

PHỤ LỤC 2: BỘ CÂU HỎI TRÒ CHƠI “THEO DÒNG LỊCH SỬ”

Câu 1. Bộ máy Nhà nước thời Trần được tổ chức theo chế độ nào?

- A. Phong kiến phân quyền.
- B. Trung ương tập quyền.
- C. Vua nắm quyền tuyệt đối.
- D. Vừa tập quyền vừa phân quyền.

Câu 2. Bộ luật nào được ban hành dưới thời Trần?

- A. Hình Thư.
- B. Luật Hồng Đức.
- C. Quốc triều Hình Luật.
- D. Hoàng Việt Luật Lệ.

Câu 3. Quân đội Nhà Trần được tổ chức theo chủ trương nào?

- A. Lực lượng càng đông càng tốt.
- B. Chỉ sử dụng quân đội của Nhà Trần.
- C. Quân lính cốt tinh nhuệ không cốt đông.
- D. Chỉ tuyển chọn những người tài giỏi.

Câu 4. Sự khác biệt giữa cách tuyển chọn quan lại của nhà Trần so với những triều đại trước là gì?

- A. Tuyển chọn quan lại thông qua thi cử.
- B. Tuyển chọn theo hình thức “cha truyền con nối”
- C. Chỉ tuyển chọn những người họ Trần.
- D. Tuyển chọn bằng hình thức tiến cử.

Câu 5. Điểm giống nhau trong tổ chức quân đội nhà Lý so với nhà Trần là

- A. thực hiện nền quốc phòng toàn dân.
- B. xây dựng theo chủ trương đông đảo, tinh nhuệ.
- C. thực hiện chính sách “ngụ binh, ư nông”
- D. xây dựng theo chủ trương “cốt tinh nhuệ không cốt đông”

Câu 6. Một chế độ đặc biệt chỉ có trong triều đình nhà Trần, đó là chế độ

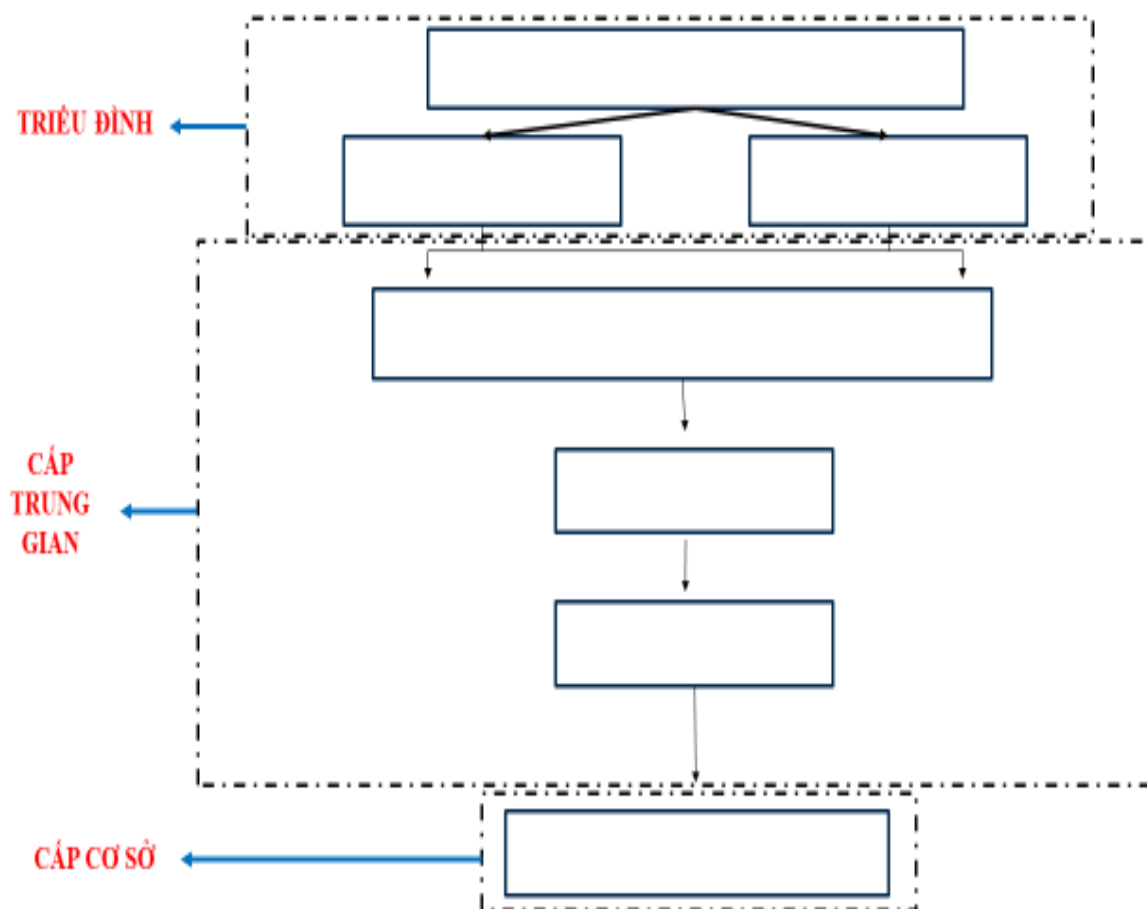
- A. lập thái tử sớm.
- B. Thái Thượng Hoàng.
- C. nhiều hoàng hậu.
- D. nhiếp chính vương.

ĐÁP ÁN BỘ CÂU HỎI TRÒ CHƠI

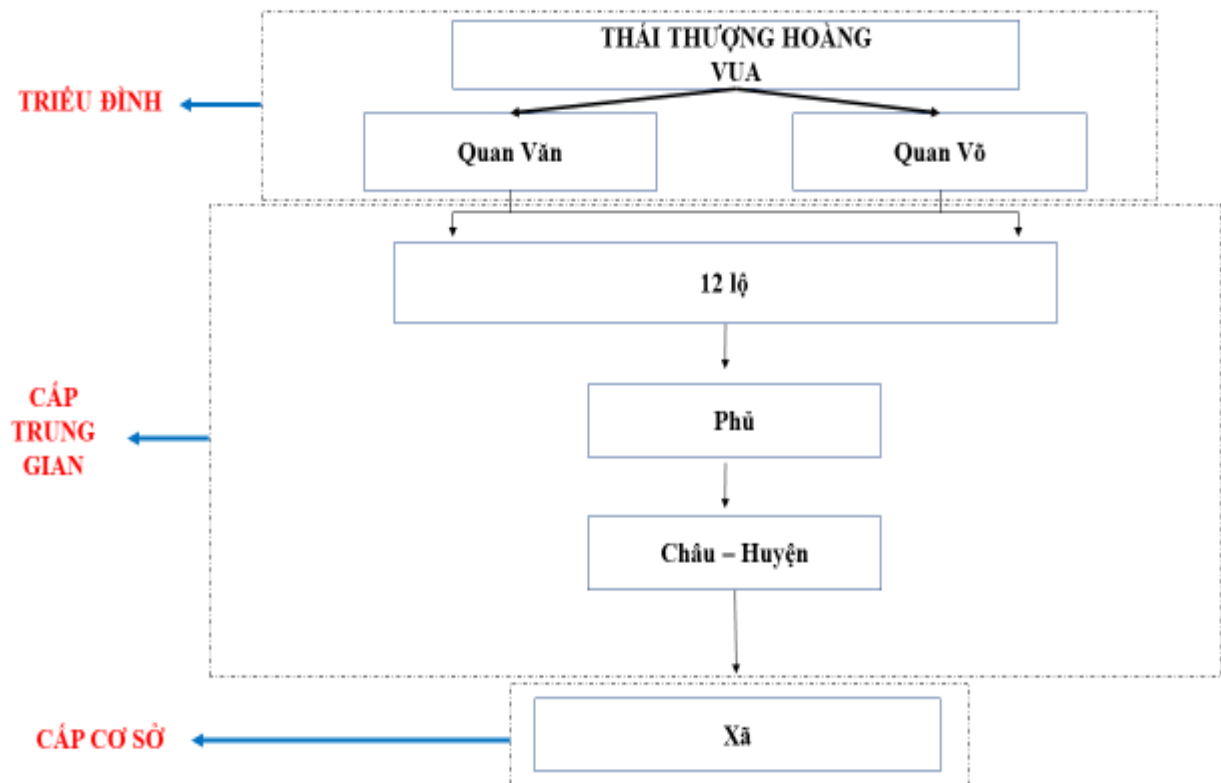
Câu	1	2	3	4	5	6
Đáp án	B	C	C	C	C	B

PHỤ LỤC 3: PHIẾU HỌC TẬP SỐ 2

Em hãy hoàn thành sơ đồ bộ máy nhà nước thời Trần.

THÔNG TIN PHẢN HỒI PHIẾU HỌC TẬP SỐ 3
SƠ ĐỒ BỘ MÁY NHÀ NƯỚC THỜI TRẦN

PHỤ LỤC 4: TRÒ CHƠI “HIỂU Ý ĐỒNG ĐỘI”

Đội 1 (10 từ khóa)	Đội 2 (10 từ khóa)
1. Trần Cảnh	1. Trần Thủ Độ
2. Thái Thượng Hoàng	2. Vua
3. Nghiêm minh	3. Quốc triều hình luật
4. Suy yếu	4. Nhường ngôi
5. Tháng 1 năm 1226	5. Quy củ
6. Lý Huệ Tông	6. Lý Chiêu Hoàng
7. Quan võ	7. Quan văn
8. Tỉnh nhuệ	8. Ngụ binh ư nông
9. Hoàn thiện	9. Cấm quân
10. Quân địa phương	10. Cuối thế kỉ XII